

Риёзус солиҳийн шарҳи / Риёзус солиҳийн шарҳи / 224-ҳадис

224 - وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ الْحَارِثِ بْنِ رَبِيعٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَامَ فِيهِمْ، فَفَكَرَّ هُمْ أَنَّ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَالْإِيمَانَ بِاللَّهِ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ، فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، تُكْفَرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نَعَمْ، إِنْ قُتِلْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ، مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ»، ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كَيْفَ قُتِلْتَ؟» قَالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَتُكْفَرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نَعَمْ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ، مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٍ، إِلَّا الدَّيْنَ، فَإِنَّ جَبْرِيْلَ قَالَ لِي ذَلِكَ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ. [1885].

224. Абу Қатода Ҳорис ибн Рибъий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам орамизда туриб, бизга Аллоҳ йўлида жиҳод қилиш ва Аллоҳга иймон келтириш амалларнинг энг афзали эканини айтдилар. Шунда бир киши туриб, «Эй Аллоҳнинг Расули! Айтингчи, агар мен Аллоҳ йўлида ўлдирилсам, гуноҳларимга каффорат бўладими?» деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унга: **«Ҳа, агар Аллоҳ йўлида сабр қилиб, савоб умидида, олға юрган ва чекинмаган ҳолда ўлдирилсанг»**, дедилар.

Кейин Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Нима деган эдинг?»** дедилар. «Айтингчи, агар мен Аллоҳ йўлида ўлдирилсам, гуноҳларимга каффорат бўладими?» дебди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Ҳа, сабр қилиб, савоб умидида, олға юрган ва чекинмаган ҳолда бўлсанг шундай. Фақатгина қарз мустасно. Чунки Жаброил алайҳиссалом менга шундай деди»**, дедилар».

Имом Муслим ривояти.

Шарҳ: Эътибор беринг, гарчи Аллоҳ йўлида вафот топса ҳам агар қарзи бўлса ундан қутулмас экан. Мўмин киши ўлгандан кейин қарзи бўлса, унга жаннатдаги макони кўрсатилмай турар экан. Қачон қарзи узилса, ўшандан кейингина кўрсатилар экан. Бунда эса, ўзига яраша қабр азоби бор. Бировнинг ҳаққи шу даражада аҳамиятли. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам қарзи борларга ўзлари жаноза ўқимаган ҳоллари бўлган.

Бундан ким қабрда ноқулай ҳолга тушиб қолмай деса, ўлишидан олдин ўзида бирор кишининг ҳаққи қолмаслиги учун ҳаракат қилиши керак.

Бошқа бир ҳадисда қуйидагича келтирилади.

Абу Хурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Мўминнинг руҳи, то қарзини адо қилмагунча қарзига боғлиқ бўлиб туради», дедилар».

Термизий, Ибн Можжа, Аҳмад ривоят қилишган.

Манба: hadis.islom.uz

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI